

УДК 330

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-298-5(2)-24

ЖУРБА І. Є.

ORCID: 0000-0002-2554-0914

e-mail: igor.zhurba@ukr.net

Хмельницький національний університет

ТРИГУБА Т. В.

e-mail: travel.city@ukr.net

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

СУЧАСНИЙ СТАН РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ КРАЇН ПІВДЕННОЇ АЗІЇ

У статті проаналізовано природно-ресурсний потенціал, обґрунтовано особливості розвитку туристичної інфраструктури Демократичної Республіки Шрі-Ланка. Автори на конкретних прикладах обґрунтовують, що туристично-рекреаційний потенціал країни надзвичайно потужний та різноманітний. У статті проаналізовано та доведено, що велика кількість визначних пам'яток, багата історія, надзвичайно різноманітний та потужний природно-ресурсний потенціал зокрема, гарно розвинута туристична інфраструктура роблять дану країну привабливою для туристів. Отже, в статті доведено, що відповідно до результатів дослідження необхідно насичувати видову структуру турів до Шрі-Ланки, які пропонуються на Українському ринку.

Ключові слова: природно-ресурсний потенціал, туристично-рекреаційні ресурси, дайвінг та серфінг туризм, національні парки, історико-культурний, подіївий, паломницький та медичний туризм, туристична інфраструктура.

IGOR ZHURBA

Khmelnitskyi National University

TARAS TRIGUBA

Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law

CURRENT STATE OF RESOURCE POTENTIAL AND TERRITORIAL INFRASTRUCTURE OF SOUTH ASIAN COUNTRIES

International tourism has become an important component of both the world and national economies of many countries. Revenues from tourism are an important source of foreign exchange earnings, and they also expand the balance of payments and GDP. The tourism and hospitality industry creates thousands of new jobs every year, improving the overall standard of living. No less important is the contribution of tourism to the social life of the population. Travel fosters tolerance and respect in people. Tourism is also a step towards expanding one's worldview, because traveling not only restores strength but also increases one's worldview, accumulates experience and new knowledge. Today the development of international outbound tourism is becoming especially important. The COVI-19 pandemic has changed the way we travel. Tourist destinations to which Ukrainian tourists are accustomed cannot accept the number of tourists they usually received. Therefore, the issue of finding and developing new areas of international outbound tourism is becoming important. The current state of resource potential and territorial infrastructure of South Asia in the example of Sri Lanka. The article analyzes the natural resource potential, substantiates the peculiarities of the development of tourist infrastructure of the Democratic Republic of Sri Lanka. The authors use specific examples to substantiate that the tourist and recreational potential of the country is extremely powerful and diverse. The article analyzes and proves that a large number of attractions, rich history, extremely diverse and powerful natural resource potential in particular, well-developed tourist infrastructure make this country attractive to tourists. Thus, the article proves that according to the results of the study it is necessary to saturate the species structure of tours to Sri Lanka, which are offered on the Ukrainian market.

Key words: natural resource potential, tourist and recreational resources, diving and surfing tourism, national parks, historical and cultural, event, pilgrimage and medical tourism, tourist infrastructure.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Міжнародний туризм став важливою складовою, як світової так і національних економік багатьох держав. Доходи від туризму слугують важливим джерелом валютних надходжень, також вони розширюють платіжний баланс та ВВП країн. Індустрія туризму та гостинності щороку створює тисячі нових робочих місць, покращуючи загальний рівень життя населення. Не менш важливий внесок туризму в соціальне життя населення. Подорожі виховують у людях толерантність та повагу. Також туризм це крок до власного розширення світогляду, адже подорожуючи людина не тільки відновлює сили а і збільшує свій світогляд, накопичує досвід та нові знання. Сьогодні розвиток міжнародного виїзного туризму стає особливо важливим. Пандемія COVI-19 змінила можливості подорожувати. Туристичні напрями до яких звикли українські туристи не можуть прийняти ту кількість туристів які приймали зазвичай. Тому важливим стає питання пошуку та розвитку нових напрямів організації міжнародного виїзного туризму. Сучасний стан ресурсного потенціалу та територіальної інфраструктури країн Південної Азії на прикладі Шрі-Ланка.

Аналіз основних досліджень і публікацій

Вивченню розвитку туризму в Пд. Азії присвячено ряд праць вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Н. В. Комар та А. В. Уніят, які визначили привабливість Азійського регіону на світовому ринку

туристичних послуг [3]. І. П. Мандрик та А. В. Бранюк дослідили місце та роль міжнародного туризму в економіці країн даного регіону [5]. І. В. Гайворонська проаналізувала тенденції та новітні тренди розвитку туризму, визначивши особливе місце Азійського регіону, як місце де вони можуть бути реалізовані [1]. П. М. Ігнатева у своїй праці надала країнознавчий портрет Шрі-Ланки [2]. С. Фернандо, Дж. Бандара, К. Сміт охарактеризували особливості розвитку туризму в країні та фактори впливу на його розвиток [9]. С. Сільва досліджував основні мотивації туристів, що обирають Шрі-Ланку [10]. Поряд з цим незважаючи на велику кількість праць важливо відмітити, що питання розвитку міжнародного виїзного туризму українських туристів до Шрі-Ланки залишається не обґрунтованим. Також відкритим залишається питання виокремлення та обґрунтування організаційно-економічних аспектів, удосконалення яких дасть змогу активно залучати туристів до відвідання даної країни, що в свою чергу призведе до розвитку нового сегменту в туристичній пропозиції в період після пандемії та забезпечить наших туристів якісним та атрактивним відпочинком

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження та аналіз сучасного стану ресурсного потенціалу та територіальної інфраструктури країн Південної Азії (на прикладі Демократичної Республіки Шрі-Ланка)

Виходячи із мети ми пропонуємо розв'язання наступних завдань, зокрема: з'ясувати особливості формування природно-ресурсного потенціалу Шрі-Ланки; визначити природу становлення дайвінг та серфінг туризму; проаналізувати регіональну структуру дайв-сайтів та національних парків, як туристично-рекреаційного ресурсу; дослідити особливості становлення історико-культурних рекреаційних ресурсів, медичного та родієвого туризму; аналіз сучасного стану розвитку туристичної інфраструктури Шрі-Ланки.

Виклад основного матеріалу дослідження

Одним із найбільш популярних напрямів відпочинку для українських туристів у Південно-Східній Азії може стати Демократична Республіка Шрі-Ланка. Особливе місце займає природно-ресурсний потенціал даної країни. Найперше, що потрібно відмітити, це природно-кліматичний ресурс із особливим субекваторіальним мусонним кліматом, що сприяє відпочинку туризму за сезонами. Така зональність мусонів робить острів придатним для відпочинку протягом цілого року.

Надзвичайно сприятливі ресурси для розвитку пляжного туризму, загальна протяжність пляжів Шрі-Ланки сягає 1600 км. На території країни функціонує 21 пляж, особливою є те, що усі пляжі мають м'яке пісочне покриття та досить широку берегову лінію. Ще однією сприятливою особливістю природних ресурсів є теплі води Індійського океану, протягом року вода тримається практично на одному рівні в межах 28-30 °С.

Чисті води океану дають широкі можливості для розвитку дайв-туризму. Так видимість у воді дозволяє занурюватись до 40 метрів. Велике різноманіття дайв-сайтів дадуть змогу проводити занурення як професійним дайверам так і новачкам. Особливо цікавими для дайв-туристів можуть стати уламки кораблів датовані 18 століттям, коралові печери та коралові стіни. На даних локаціях найпопулярнішими є дайв-сайти (таблиця 1)

Таблиця 1

Регіональна структура дайв-сайтів Шрі-Ланки

Регіон	Назва дайв-сайту	Максимальна глибина занурення	Унікальність дайв-сайту
Калапітія	Bar Reef Bull Dog Reef	3 метра 15 метрів	156 видів коралів та 283 види риб (манти, рифові акули, губани).
Джафна	Punkudutivu Palaitivu Casuarina Reef Dumbilipitty Reef	3 метра 6 метрів 5 метрів 5 метрів	Молочна акула.
Тринкомалі	Coral Island Back Bay Reef & Dutch Bay Reef	15 метрів 15 метрів	100 видів коралів, 300 видів риб (сірі рифові акули).
Кірінда	Great Basses Reef Little Basses Reef	14 метрів 12 метрів	Рек - корабель великого могольського імператора Аурангзеба. Чорні корали. Великі сірі акули.
Хіккадува	Porcelain Reef	32 метри	Рек SS Conch – перший в світі нафтовий танкер. Рек Earl of Shaftsbury – торговий корабель. Рек Norsa – пароплав, що затонув 1889 році.
Баттикалоа	Batti Reef	54 метри	Рек HMS Hermes – Британський авіаносець потоплений у 1942 році. Рек «British Sergeant» - танкер Другої світової війни.
Негомбо	Ula Gala Reef Barracuda reef Hannova Reef Bandara Rocks	12 метрів 12 метрів 15 метрів 15 метрів	Рек Asia Carrier – судно затонуло в 1980 році. 100 видів коралів та 285 видів риб (скорпени, скати). Скальні коралові утворення.

Джерело: складено авторами

Так з таблиці 1 ми можемо зробити висновок, що в країні є дайв-сайти цікаві, як для починаючих дайверів так і для професійних аквалангістів. Також важливо відмітити, на Шрі-Ланці представлені дайв-центри двох найпопулярніших організацій PADI (Professional Association of Diving Instructors) та CMAS (World Confederation of Underwater Activities). Саме вони маючи широку мережу центрів по країні проводять занурення для туристів, а також дають змогу бажаючим пройти спеціальний курс підготовки та отримати спеціальний сертифікат, або підвищити категорію вже наявного сертифікату.

Не менш відомі є споти для серферів, найкращими та найвідвідуванішими з них є: Kabalana, Midigama, Okanda, Crocodile Rock, Pottuvil, Bennys, Beach Break та Bonavista Bay. В країні діє три школи серфінгу. Особливістю серфінгу, які сприяють розвитку цього виду туризму, є те що на пляжах де є споти, піщане дно, що виключає небезпеку отримання травм пов'язаних з порізами об рифи. Також завдяки невисокій потужності прибойних хвиль серферам легко пройти прибой для виходу на хвилі.

На Шрі-Ланці представлені також і інші активні види туризму, такі як: trekking, hiking, скелелазіння, ballooning та сафари.

Не зважаючи на незначні розміри острова країна володіє значними біотичними ресурсами багато з яких є ендемічними. За даними Міністерства охорони дикої природи та лісів на території Шрі-Ланки діє 21 національний парк (таблиця 2):

Таблиця 2.

Структура національних парків Шрі-Ланки

Назва парку	Рік заснування	Площа, га.
Ангамеділла (Angammedilla)	2006	7528,9
Бундала (Bundala National Park)	1993	6216,0
Васгамува (Wasgamuwa National Park)	1984	37062,9
Вілпатту (Wilpattu National Park)	1938	131667,1
Галвейс (Galway's Lend)	2006	26,7
Гал Оя (Gal Oya National Park)	1954	25900,0
Каудулла (Kaudulla National Park)	2002	6900,0
Кумана (Kumana National Park)	1970	18148,2
Лахугала Кітулана (Lahugala Kitulana)	1980	1554,0
Лунугамвехера (Lunugamvehera National Park)	1995	23498,8
Мадурю Оя (Maduru Oya)	1983	58849,6
Міннерія (Minneriya)	1983	8889,4
Острів Піджеон (Pigeon Island)	2003	471,4
Сінхараджа (Sinharaja Rain Forest)	1988	12,0
Сомаватія (Somawathiya National Park)	1986	39645,5
Удавалаве (Udawalawe National Park)	1972	30821,0
Флуд Плейнс (Flood Plains National Park)	1984	17350,0
Хіккадува морський парк (Hikkaduwa National Park)	2002	101,6
Хорагола (Horagolla National Park)	2004	13,3
Хортоновські рівнини (Horton Plains National Park)	1988	3159,8
Яла (Yala National Park)	1938	97880,7

Джерело: складено авторами

Як ми бачимо за даними таблиці 2 країна володіє унікальними національними парками. Так парк Міннерія заснований у 1997 та займає площу понад 9000 г.. Особливістю парку є одна з найбільших популяцій Азійських слонів. Парк Ялла заснований у 1938 році, площа 97 880 г., тут можна побачити леопардів, слонів та буйволів. Уілпатту заснований 1938 році та займає площу понад 131600 г.. Окрім звичних для національних парків слонів, леопардів та крокодилів тут можна побачити унікальних азійських медведів-губичів та оленів мунтажкі. Парк Бундала заснований у 1993 році та займає площу всього 6200 г., проте тут проживає велика популяція фламінго, туканів та ібісів. Особливе місце займає біосферний заповідник Дощовий ліс Сінхараджа – самий старовинний ліс на планеті, який занесений до спадщини ЮНЕСКО та знаходиться під їх захистом. У заповіднику мешкають 2/3 усіх видів тварин, рептилій та комах, що відомі на планеті.

Не менш цікава історична спадщина країни, адже її історія налічує понад 3000 років. До групи історико-культурних рекреаційних ресурсів належать пам'ятки історії, історико-архітектурні пам'ятки, пам'ятки сучасної архітектури, унікальні споруди культури [4].

Одним з найцікавіших міст країни є місто Канді - стародавня столиця Цейлону. Тут знаходиться величний центр Буддизму Храм зуба Будди (Далада Малігава). Саме тут з 1592 року зберігаються чотири зуба Великого Вчителя які дістали із попелу після його кремації. Завдяки святині, храм щороку відвідує сотні тисяч буддистів. Окрім святині в храмі знаходиться багато статуй Будди висічених із гірського кришталю, цільного смарагду, кварцу, золота та інших матеріалів. Також щороку тут проводять одне з найвеличніших свят Есала Перахера, що приваблює на острів як паломників так і туристів.

Не менш важливою пам'яткою є Золотий храм Дамбулла. Унікальних храмовий комплекс, що знаходиться у печерах, та займає площу у 20 гектарів. Храм побудований у горі на висоті 350 метрів над рівнем моря. Храм складається з п'яти основних великих печер та понад 70 менших печер. Тут знаходиться

найбільша колекція статуй Будди, статуї королів, та статуї перших божеств яким поклонялись раніше. Всього в храмі 153 статуї Будди, 73 із них вкриті золотом, саме через них храм і отримав назву Золотий храм.

Королівський парк та гора Сігірія (Сінха-Гірі) – двухсотметрова гранітна скеля оточена архітектурно-ландшафтним комплексом. На вершині скелі знаходяться залишки королівського палацу. В скелі також знаходяться печери, так звані галереї, прикрашені стародавніми фресками. До наших днів дійшло близько двадцяти фресок. Також на скелі можна побачити вибиті на камінних вірші. Практично на самій вершині знаходиться майданчик де височіють залишки кам'яних воріт. Раніше ворота мали форму Лева, на разі від них залишились тільки лапи, які тим не менше вражають своєю величчю. Раніше форт носив назву Фортеця в Небесах. З 1982 року Сігірія знаходиться під охороною ЮНЕСКО як пам'ятник Всесвітньої спадщини.

Ще однією старовинною пам'яткою є історичний і архітектурний пам'ятник Форт Галле, що знаходиться в однойменному місті. Форт дістався ланкійцям від голландців 350 років тому. На початку форт був оборонним пунктом, але після вигнання португальців став розвиватись як центр торгівлі прянощами, спеціями та коштовностями. В місті знаходяться 12 старовинних бастионів, Національний морський музей та Музей історії голландського періоду, церква святої Марії. Форт також занесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Не менш важливими є пам'ятки міста Анурадхапура – першої столиці Сінгальського Королівства. Тут знаходяться Священне дерево Бодхі; Бронзовий палац; Ступа Джетавана; Палац Ісурумунія; Ступа Тхупарама; Ступа Руванвелісія та Ступа Мірісаветі. З 1982 року священне місто Анурадхапура знаходиться під охороною ЮНЕСКО як пам'ятник Всесвітньої спадщини.

Місто Полоннарува – місто-форт, середньовічна столиця Цейлону (1070-1293 р.). Полоннарува з 1982 року занесена до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Археологічна зона Полоннаруви ділиться на кілька окремих частин. Це палацовий сегмент, сегмент Далада-Малува, сегмент Лантілака, руїни узбережжя моря Паракрамабаху, а також північні і південні сегменти. Найважливішими об'єктами є: Південний монастир, Сад Паракрамабаху, Давне місто – Цитадель: Ватадаге (Будинок реліквій - храм з 12-ти метровою статуєю Будди), Тупарама (каплиця де проводились обряди на честь Будди), Хатадеге (другий храм Зуба Будди), Пабалу Вехера (храм Шіви), Алахана Пірівена (монастир побудований на місці кладовища, та містить в собі 500 будівель), Ранкот Вехера (найвища дагоба міста, висотою 55 метрів), Кірі Віхара (білий монастир).

Пік Адама найцікавіша пам'ятка Шрі-Ланки, оскільки являється священним місцем для представників Буддизму, Ісламу та Індуїзму. На вершині піку знайдена виїмка яка схожа на відбиток людської ноги. За твердженням буддистів відбиток залишив Гаутама Будда коли відвідував острів. В Ісламі вважають, що слід залишив Адам, а в Індуїзмі прийнято вважати, що на вершині побував бог Вішна. На вершині гори побудовано храм а слід обгороджено золотою рамкою. Пік Адама занесений до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Зазначимо, що завдяки традиційній медицині – Аюрведа, в країні побудовано цілий ряд аюрведичних центрів. На острові знаходиться одна з найвідоміших клінік, аюрведична клініка Siddhalepa Ayurveda Hospital заснована в 1979 році. Клініка має широку спеціалізацію, все лікування базується виключно на народній медицині. Тут працюють 10 із 100 найкращих лікарів століття, обраних Міністерством охорони здоров'я Шрі-Ланки.

Ще одним об'єктом рекреаційного туризму є Seraii Village. Seraii Village це еко-готель на базі якого знаходиться один з найвідоміших центрів йоги. На території комплексу також представлені цікаві туристичні атракції пов'язані з народними промислами. Тур туриста можуть спробувати приготувати традиційний ланкійський десерт курд (Curd), та інші традиційні страви країни. Навчитись традиційному ланкійському гончарству, виготовленню національних дерев'яних масок, традиційному живопису на листях лотоса та унікальному плетінню листя рослини пальміра.

Не менш важливим є Місто Світла Нувара-Елія. Місто знаходиться на висоті 1884 м. над рівнем моря, тут простягаються найкрасивіші чайні плантації країни, які стали улюбленим місцем еко-туристів.

Сади спецій стали ще однією із улюблених атракцій на Шрі-Ланці. Країна відома всьому світу вирощуванням спецій. На території країни утворено 39 садів спецій, де туристи можуть побачити традиції вирощування спецій, їх збору та обробки.

Важливо також відмітити події ресурси Шрі-Ланки. Найважливішими святами є Есала Парахера. Національне свято проводиться щороку в серпні та триває з 5 по 15 серпня. Під час свята від храму Зуба Будди йде процесія з тисячі танцюристів та барабанщиків. За ними слідує караван слонів на чолі з Малігава Таска (головний слон) – тварина багато прикрашена та несе на спині велике шатро де схований головний символ свята. Шлях слону встеляють білим полотном, що б оскверняти святиню пилюкою. Ще одним великим святом є свято Посон, його відзначають виключно на Шрі-Ланці в червні-липні місяці (в день повного місяця третього місяця індійського календаря). В цей день містами проходять великі процесії танцюристів, барабанщиків, факірів. Під час свята на колісницях провозять статую монаха Махінди. Головні церемонії проходять на горі Міхінталі і Анурадхапури.

У січні місяці святкують повний місяць Дурут – свято присвячене першому приїзду Будди. У храмі Шрі Раджа Маха Віхар проходить святкова хода зі слонами. У Коломбо у храмі Гангарам Віхар проходить дводенне святкування. Свято починається з процесії в голові якої несуть скриньки з реліквіями храму на спині слона. За слоном йдуть прапороносці, танцюристи, музиканти та пожирателі вогню. В процесії приймають участь монахи які несуть 28 статуй Будди.

У травні святкують повний місяць Весак і День після повного місяця – день народження, прозріння та смерті Будди. Вулицями міст розвішують паперові ліхтарі, будинки прикрашають світильниками. Біля будинків та на території храмів розставляють лампадки з кокосовим маслом. Вздовж доріг виставляють навіси зі столами, на яких місцеві жителі виставляють національні страви та пригощають усіх прохожих.

Туристична інфраструктура країни гарно розвинута, свідченням є велика мережа готелів різної категорії та якості, велика кількість ресторанів, туристичних агенцій та операторів, гарно розвинута транспортна мережа та мережа побутового обслуговування.

Готелі в країні представлені: офіційно сертифікованими (1*, 2*, 3*, 4* та 5*), готелями бутиками та віллами, не сертифікованими готелями та додатковими об'єктами (санаторно-курортні підприємства, бази відпочинку, дитячі табори та інші). Проаналізуємо засоби розміщення та зміни за останні три роки (таблиця 3):

Таблиця 3.

Структура засобів розміщення туристів з 2017 по 2019 р.

Засоби розміщення	Кількість об'єктів по роках			Кількість номерів по роках			Кількість ліжко-місць по роках		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Готелі (в тому числі):	436	457	474	23701	24757	24831	48550	50897	51049
5 зірок	20	23	25	4217	5150	5354	8720	9141	9503
4 зірки	18	21	24	2092	2302	2564	4326	4535	5051
3 зірки	25	24	26	2957	2416	2513	6115	6411	5353
2 зірки	36	38	41	1718	1788	2000	3553	3725	4167
1 зірка	40	39	38	1767	1752	1662	3654	3831	3634
готелі бутики/вілли	61	71	81	732	893	1037	1051	1102	1280
Не сертифіковані готелі	236	241	239	10218	10456	9701	21131	22152	20552
Додаткові об'єкти розміщення	1693	1855	2145	12509	13457	15534	23392	25973	29982

Джерело: складено авторами на основі звітів [6, с.83; 7, с.91; 8, с.96]

За даними таблиці 3 ми можемо побачити, що в країна велика кількість засобів розміщення які можна поділити на дві групи: готелі та додаткові засоби розміщення. Кількість засобів розміщення щороку збільшується, так у 2017 році в країна налічувалось 436 готелів з загальною кількістю номерного фонду 23701 номерів та 1693 додаткових об'єкта розміщення з загальною кількістю номерного фонду 12509 номерів, у 2019 році цей показник зріс до 474 готелів з загальною кількістю номерного фонду у 24831 номерів та 2145 додаткових об'єкта розміщення загальною кількістю 15534 номерів. Проте варто відмітити велику кількість не сертифікованих готелів, у 2019 році їх кількість становила 239 об'єктів із 474 готелів. Не сертифіковані готелі дещо нижчі за вартістю, проте вони не гарантують, що послуги будуть відповідати заявленому рівню готелю.

Для забезпечення високої якості обслуговування туристів на території Шрі-Ланки функціонує об'єднання Асоціація в'їзних туроператорів (SLAITO) які об'єднують 192 рецептивних туроператорів країни, що приймають туристів з різних країн. Найбільшими учасниками SLAITO є: Aitken Spence Travels, Asian Exotica, Active Vacations Lanka, Ceylon Tour. Також асоціація має ряд партнерів з якими налагоджена співпраця, основними партнерами є: Асоціація туристичних агентів Шрі-Ланки (TAASL), Асоціація готельєрів південних провінцій (HOST), Асоціація готельєрів провінцій східного берега (ECHA), Рада авіаперевізників Шрі-Ланки (BAR), Асоціація малих та середніх підприємств туризму Шрі-Ланки (ASMET), Азійсько-Тихоокеанська туристична асоціація (PATA) та інші.

Асоціація SLAITO створена для того щоб усі послуги, що надаються туристам були приведені до міжнародних стандартів та відповідали всім запитам туристів. Також цілями організації є: сприяння довгостроковому та сталому розвитку туризму; налагодження та підтримка співпраці з державними органами для створення державної підтримки розвитку туризму; підтримка взаємовідносин з партнерами асоціації для гармонічного розвитку індустрії туризму та гостинності; представлення інтересів Шрі-Ланки на світовому рівні.

Для обслуговування туристів важливе значення має наявність та розвиток інших об'єктів туристичної інфраструктури. Окрім проживання туристи постають перед питанням харчування, екскурсійного супроводу та купівлі туристичних товарів та послуг. Відносно інших об'єктів туристичної інфраструктури важливо відмітити велику кількість ресторанів, туристичних агенцій, туристичних магазинів (державних туристичних крамниць) та агенцій, що надають послуги гостям країни з рекреаційного туризму (таблиця 4):

Таблиця 4.

Аналіз розвитку туристичної інфраструктури (об'єктів), 2017 – 2019 р.

Категорія об'єкту інфраструктури	Кількість об'єктів по роках		
	2017	2018	2019
Ресторани	2131	2353	2684
Туристичні агенції	672	712	802
Агенції з рекреаційного туризму	80	80	80
Туристичні магазини	73	78	87

Джерело: складено автором на основі звітів [8, с.100]

Із таблиці 4 ми бачимо, що в країні гарно розвинута мережа ресторанів на 2019 кількість офіційно зареєстрованих ресторанів сягнула 2684 заклади проти 2131 закладів у 2017 році. Також велика кількість туристичних агенцій що надають послуги туристам по всій країні, їх кількість складала у 2017 році – 672 агенції, 712 агенцій у 2018 році та 802 агенції у 2019 році. Щороку зростала кількість і туристичних магазинів (державних сувенірних крамниць).

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Отже, провівши аналіз ресурсного потенціалу та розвитку туристичної інфраструктури, ми можемо стверджувати, що туристично-рекреаційний потенціал країни надзвичайно потужний. Велика кількість визначних пам'ятних місць, багата історія, надзвичайно різноманітний та багатий природно-ресурсний потенціал та гарно розвинута туристична інфраструктура роблять країну надзвичайно привабливою для туристів. Відповідно за результатами дослідження ми можемо стверджувати, що важливо насичувати видову структуру турів до Шрі-Ланки які пропонуються на Українському ринку, оскільки Шрі-Ланка може вільно конкурувати з країнами даного регіону як за видами туризму так і за якістю послуг, що надаються

Література

1. Гайворонська І. В. Сучасні тенденції та новітні тренди розвитку туризму. Причорноморські економічні студії. – 2019. – № 37. – С. 126–132.
2. Ігнат'єв П. М. Шрі-Ланка: країнознавчий портрет : монографія / П. М. Ігнат'єв. – Чернівці : Кн.-XXI, 2009. – 288 с. – (Бібліогр.: С. 283–287).
3. Комар Н. В., Уніят А. В. Привабливість Азіатсько-Тихоокеанського регіону на світовому ринку туристичних послуг. Ефективна економіка. – 2015. – № 7. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4201>
4. Мальська М. П. Країнознавство: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Ю. С. Занько, Н. М. Ганич. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 528 с.
5. Мандрик І. П., Баранюк А. В. Місце і роль міжнародного туризму в економіці країн Південно-Східної Азії. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. – № 3. – С. 171–176.
6. Annual statistical report 2017 / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – URL: <https://sltda.gov.lk/storage/documents/0f7443899b258fa5bffbabf/2ecc54e27.pdf>
7. Annual statistical report 2018 / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – Mode of access: <https://sltda.gov.lk/storage/documents/0cb228cd03762f638bd515fe83/edd453.pdf>
8. Annual statistical report 2019 [Electronic resource] / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – URL: https://sltda.gov.lk/storage/common_media/AAnnual%20Statistical/%20Report%20new%202109%20Word3889144215.pdf
9. Fernando S. Tourism in Sri Lanka / J. S. Bandara, C. Smith // The Routledge Handbook of Tourism in Asia. – 2016. – Pp. 251–264.
10. Suranga Silva. Key Factors Determining Customer Loyalty of Middle East Tourist Arrivals to Sri Lanka, in Enlightening and Integrating Sustainable Tourism Development through Industry Interactive Tourism Research / Silva Suranga, Rathnaweera G. Nand // University of Colombo. – 2015. – Pp. 39–41.

References

1. Gaivoronska IV Modern trends and the latest trends in tourism. Black Sea Economic Studies. - 2019. - № 37. - P. 126–132.
2. Ignatiev PM Sri Lanka: country portrait: monograph / PM Ignatiev. - Chernivtsi: Book XXI, 2009. - 288 p. - (Bibliogr. : S. 283–287).
3. Komar NV, Uniat AV Attractiveness of the Asia-Pacific region in the world market of tourist ambassadors. Efficient economy. - 2015. - № 7. - URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4201>
4. Malska MP Krainoznavstvo: teoriya ta praktyka: pidruchnyk / MP Malska, NV Antonyuk, Yu. S. Zan'ko, NM Hanych. - Kyiv: Center for Educational Literature, 2012. - 528 p.
5. Mandryk IP, Baranyuk AV The place and role of international tourism in the economy of Southeast Asia. Scientific Bulletin of Volyn National University named after Lesya Ukrainka. - 2010. - № 3. - P. 171–176.
6. Annual statistical report 2017 / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – URL: <https://sltda.gov.lk/storage/documents/0f7443899b258fa5bffbabf/2ecc54e27.pdf>

-
7. Annual statistical report 2018 / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – Mode of access:: <https://slda.gov.lk/storage/documents/0cb228cd03762f638bd515fe83/edd453.pdf>
  8. Annual statistical report 2019 [Electronic resource] / Research s International Relation Division Sri Lanka Tourism Development Authority. – URL: https://slda.gov.lk/storage/common_media/AAAnnual%20Statistical/%20Report%20new%202109%20Word3889144215.pdf
  9. Fernando S. Tourism in Sri Lanka / J. S. Bandara, C. Smith // The Routledge Handbook of Tourism in Asia. – 2016. – Pp. 251–264.
  10. Suranga Silva. Key Factors Determining Customer Loyalty of Middle East Tourist Arrivals to Sri Lanka, in Enlightening and Integrating Sustainable Tourism Development through Industry Interactive Tourism Research / Silva Suranga, Rathnaweera G. Nand // University of Colombo. – 2015. – Pp. 39–41.

Надійшла / Paper received : 19.08.2021

Надрукована/Printed : 04.10.2021